

ผลสัมฤทธิ์การบริหารพรรคการเมืองของไทย:กรณีศึกษาพรรคเพื่อไทย

THE ACHIEVEMENT OF THAI POLITICAL PARTIES ADMINISTRATION: A CASE STUDY OF PHEU THAI PARTY

¹ณรงค์ รุ่งธนาวงศ์ และ ²อติพร เกิดเรือง

¹Narong Rungtanawong and ²Atiporn Gerduang

มหาวิทยาลัยชินวัตร, ประเทศไทย
Shinawatra University, Thailand.

¹Narong@gmail.com

Received May 10, 2021; Revised July 12, 2021; Accepted August 25, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง ผลสัมฤทธิ์การบริหารพรรคการเมืองของไทย: กรณีศึกษาพรรคเพื่อไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในของพรรคการเมืองกับผลสัมฤทธิ์การบริหารพรรคการเมืองของไทย 2) เพื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในของพรรคการเมืองต่อผลสัมฤทธิ์การบริหารพรรคการเมืองของไทยและ 3) เพื่อนำเสนอรูปแบบการบริหารพรรคการเมืองไทยที่เหมาะสม การวิจัยใช้แนวทางการผสมผสานด้วยการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกพรรคเพื่อไทย จำนวน 400 คน โดยใช้แบบสอบถามและเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ผู้บริหารพรรคและกรรมการบริหารพรรคเพื่อไทย จำนวน 8 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยภายนอกของพรรคการเมืองในภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านการเมืองและ ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ส่วนปัจจัยภายในโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ด้านบุคลากร ด้านกฎข้อบังคับ ด้าน

¹ นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สถาบันรัฐประศาสนศาสตร์และธรรมาภิบาล มหาวิทยาลัยชินวัตร

² รองศาสตราจารย์ ดร. สถาบันรัฐประศาสนศาสตร์และธรรมาภิบาล มหาวิทยาลัยชินวัตร

งบประมาณ และด้านสถานที่ตามลำดับ ผลสัมฤทธิ์การบริหารพรรคการเมืองของไทยในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ การพัฒนาความเป็นสถาบันทางการเมือง การพัฒนาโครงสร้างทางการเมือง การพัฒนาคุณลักษณะที่เหมาะสมของผู้นำและสมาชิกพรรค การพัฒนาบทบาทและความสำคัญของพรรคการเมือง และการพัฒนาเสถียรภาพทางการเมืองตามลำดับ การทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า ปัจจัยภายนอก ด้านสังคม เศรษฐกิจและการเมืองของพรรคเพื่อไทยมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์การบริหารพรรคการเมืองของไทยในระดับสูงและ ปัจจัยภายใน ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านสถานที่และด้านกฎข้อบังคับของพรรคเพื่อไทยมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์การบริหารพรรคการเมืองของไทยในระดับสูงและโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Regression) พบว่า ปัจจัยภายในมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์การบริหารพรรคการเมืองของไทยร้อยละ 63.31 ($r^2=6.331$) ส่วนปัจจัยภายนอกไม่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์การบริหารพรรคการเมืองของไทย

คำสำคัญ : ผลสัมฤทธิ์ การบริหารจัดการพรรคการเมืองของไทย, พรรคเพื่อไทย

Abstract

This research titled “The Achievement of Thai Political Parties Administration: A Case Study of Pheu Thai Party” included the following objectives: 1) to study the relationship between external and internal factors of political parties and the achievement of Thai political parties administration; 2) to study the influence of external and internal factors of political parties on the achievement of Thai political parties administration; and 3) to propose an appropriate model of Thai political parties administration. The research was conducted by a combined qualitative and quantitative research methodology. The researchers gathered quantitative information from a sample of 400 members of Pheu Thai Party through questionnaires while the qualitative part was collected through structural interview from 8 executives of the political party and executive committee as key informants. The result of this research showed that the overall external factors of the political parties were at a high level and could be chronologically arranged from the highest to the lowest aspect as the followings: economic, social, political and legal aspects. The overall internal factors were at the highest level and could be chronologically arranged from the highest to the lowest aspect as the followings: personnel, regulation, budget and location aspects. The overall achievement of the administration of Thai political parties was at the highest level and could be chronologically arranged from the highest to the lowest aspect as the followings: political institution development; political structure development;

characteristics development of party leaders and members; development of roles and importance of political parties; and development of political stability. The hypothesis testing found that the relationship between external social, economic, and political factors of the Phuea Thai Party and the achievement of Thai political parties administration was at a high level and the relationship between internal factors including personnel, budget, location and regulations of the Phuea Thai Party and the achievement of the administration of Thai political parties was at a high level. By the Multiple Regression Coefficient, it was found that the internal factors had their influences on the achievement of Thai political parties administration at 63.31% ($r^2 = 0.6331$). However, the external factors had no influence on the achievement of the administration of Thai political parties.

Keywords: Achievement, Thai Political Parties Administration, Phuea Thai Party

บทนำ

พรรคการเมืองเป็นองค์กรที่มีความสำคัญยิ่งต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบบการเมืองที่ทันสมัย พรรคการเมืองเป็นสถาบันที่ขาดไม่ได้ ซึ่งมีหน้าที่สำคัญในการเชื่อมโยงระหว่างภาครัฐกับภาคประชาชน โดยจะนำเอาปัญหาหรือความต้องการของประชาชนมากำหนดแนวทางแก้ไขและแปลงเป็นนโยบายของพรรค เพื่อเป็นทางเลือกให้กับประชาชนและนำไปสู่การปฏิบัติโดยจัดเป็นนโยบายนำเสนอแก่ประชาชนและส่งเสริมชักชวนพรรคคู่แข่งเลือกตั้ง หากชนะการเลือกตั้งจะนำความต้องการของประชาชนตามที่กำหนดไว้ในนโยบายของพรรคการเมืองเข้าไปบริหารประเทศแต่ถ้าพรรคการเมืองได้รับจำนวนที่นั่งในสภาน้อย ก็จะทำหน้าที่เป็นฝ่ายค้านเพื่อตรวจสอบการบริหารประเทศของพรรคการเมืองที่เป็นรัฐบาลต่อไป

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในฉบับที่ 12 ได้กำหนดกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) ในการนำประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน เพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายนี้ รัฐบาลได้กำหนดแนวทางในด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์เพื่อการพัฒนาภาคธุรกิจ อุตสาหกรรมผ่านยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ว่าด้วยเรื่องของการบริหารจัดการในสังคมยุคปัจจุบัน ในเรื่องเตรียมคน การสร้างคน สร้างนวัตกรรม รวมทั้งการเชื่อมโยงและเข้าถึงเทคโนโลยี เพื่อสร้างความพร้อมในการขับเคลื่อนองค์กร เพื่อให้สอดคล้องกับการขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยนวัตกรรมเพื่อพัฒนาประเทศไทยไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน องค์กรหรือผู้ประกอบการจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนเพื่อให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศด้วยภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์กรที่สอดคล้องกับนโยบายสำหรับการบริหารองค์กรจากยุคปลาใหญ่กินปลา

เลิกสู่การช่วงชิงความได้เปรียบด้วยการลงมือทำก่อนซึ่งปัจจุบันใช้ความได้เปรียบทางเทคโนโลยี และการสร้างเครือข่ายร่วมมือกัน (Connection)

การบริหารจัดการพรรคการเมืองให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต้องอาศัยผู้นำที่มีความรู้ความสามารถ ดังนั้น ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเป็นบุคคลที่มีความสำคัญหรือเป็นกุญแจของความสำเร็จและมีประสิทธิภาพและผลผลิตขององค์การ ซึ่งมีการศึกษาวิจัยเชิงประจักษ์จำนวนมากทั้งต่างประเทศและในประเทศ ที่ยืนยันว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพและผลผลิตขององค์การ ความสำเร็จในการประกอบธุรกิจ ผลการปฏิบัติงานของบุคคลและของกลุ่มหรือทีม แรงจูงใจในการทำงาน ความพึงพอใจในการทำงาน ความผูกพันต่อองค์การ ความเป็นพลเมืองดีขององค์การ ความฉลาดทางอารมณ์ การรับรู้ความยุติธรรมขององค์การ วัฒนธรรมองค์การ รวมถึงความไว้วางใจและภาวะผู้นำของผู้ใต้บังคับบัญชาหรือพนักงานในองค์การ (รัตติกรณ์ จงวิศาล, 2553: 82) นอกจากนี้ผู้นำและผู้บริหารทุกองค์การจำเป็นต้องตระหนักรู้เท่าทันเทคโนโลยี ซึ่งเป็นตัวการเปลี่ยนแปลงสำคัญในทุกองค์การอย่างหลีกเลี่ยงมิได้ บนแนวคิดการขับเคลื่อนเศรษฐกิจบนพื้นฐานของการใช้องค์ความรู้ การศึกษา การสร้างสรรค์งาน การสั่งสมความรู้ของสังคมด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ (ต้องลักษณะ บุญธรรม, 2559: 217) ด้วยเหตุนี้การพัฒนาประเทศให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต ผู้นำจึงจำเป็นต้องมีวิสัยทัศน์และมีคุณลักษณะทางภาวะผู้นำที่เปี่ยมด้วยศักยภาพที่เข้มแข็ง เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตลอดจนองค์การต่างๆ ให้ก้าวไปสู่ความมั่งคั่ง มั่นคงและยั่งยืนในอนาคต

ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ในพรรคเพื่อไทย มีความสนใจที่จะศึกษาผลสัมฤทธิ์การบริหารจัดการพรรคการเมืองของไทย : กรณีศึกษาพรรคเพื่อไทยเพื่อนำผลการศึกษาเป็นแนวทางในการสังเคราะห์รูปแบบการบริหารจัดการพรรคการเมืองในประเทศไทยที่เหมาะสมสามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในยุคปัจจุบันต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในของพรรคการเมืองกับผลสัมฤทธิ์การบริหารพรรคการเมืองของไทย
2. เพื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในของพรรคการเมืองต่อผลสัมฤทธิ์การบริหารพรรคการเมืองของไทย
3. เพื่อนำเสนอรูปแบบการบริหารจัดการพรรคการเมืองไทยที่เหมาะสม

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ที่ได้ข้อมูลมาจากการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Study) เป็นหลักและวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ที่ได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกในการดำเนินการวิจัย (Creswell & Garrett, 2008 :66-83) โดยภายหลังจากได้ข้อมูลเชิงปริมาณแล้ว นำมาใช้ในการกำหนดประเด็นการสัมภาษณ์แนวลึกเฉพาะผู้เชี่ยวชาญ (In-depth interview of experts) เพื่อเป็นข้อมูลเสริมหรือเทียบเคียง โดยมีรายละเอียดตามขั้นตอนของการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มเป้าหมาย

1.1 การวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ คือ สมาชิกพรรคเพื่อไทย จำนวน 19,993 คน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่าง ได้มาจากสูตรทาโร่ ยามาเน่ โดยการสุ่มตัวอย่างแบบสัดส่วนจำแนกตามภูมิภาค จำนวน 400 คน

1.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ ประชากรคือ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายโดยการสุ่มแบบเจาะจง ผู้บริหารพรรคหรือคณะทำงานของพรรคเพื่อไทย จำนวน 8 คน ได้แก่

1) นายสมพงษ์ อมรวิวัฒน์	หัวหน้าพรรคเพื่อไทย
2) นายวิชาญ มีนชัยนันท์	รองหัวหน้าพรรคเพื่อไทย
3) น.อ.อนุดิษฐ์ นาคทรพรพ	เลขาธิการพรรคเพื่อไทย
4) นายจิรายุ ห่วงทรัพย์	รองเลขาธิการพรรคเพื่อไทย
5) นายทวีศักดิ์ อนุธรรมพันธ์	เหรัญญิกพรรคเพื่อไทย
6) นายจักรพงษ์ แสงมณี	นายทะเบียนพรรคเพื่อไทย
7) นายอนุสรณ์ เอี่ยมสะอาด	โฆษกพรรคเพื่อไทย
8) นายประพนธ์ เนตรรังสี	กรรมการบริหารพรรคเพื่อไทย

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยเรื่องผลสัมฤทธิ์การบริหารพรรคการเมืองของไทย : กรณีศึกษาพรรคเพื่อไทย ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านเนื้อหา ดังนี้ 1) ปัจจัยภายนอกของพรรคการเมือง ได้แก่ บทบาทหน้าที่ของพรรคการเมือง 4 ด้าน คือ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมืองและด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และปัจจัยภายในของพรรคการเมือง 4 ด้าน คือ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านสถานที่ และด้านกฎข้อบังคับ 2) ผลสัมฤทธิ์การบริหารพรรคการเมืองของไทย 5 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาความเป็นสถาบันทางการเมือง ด้านการพัฒนาโครงสร้างทางการเมือง ด้านการพัฒนาคุณลักษณะที่เหมาะสมของผู้นำและสมาชิกพรรค ด้านการพัฒนาบทบาทและความสำคัญของพรรคการเมืองและด้านการพัฒนาเสถียรภาพทางการเมือง

3. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

การวิจัยเรื่องผลสัมฤทธิ์การบริหารพรรคการเมืองของไทย : กรณีศึกษาพรรคเพื่อไทย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย

3.1 การวิจัยเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และสถานสมาชิก โดยเป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ และใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการพรรคการเมืองของไทย : กรณีศึกษาพรรคเพื่อไทย ผู้วิจัยได้กำหนดให้รูปแบบของการประเมินด้วยการสร้างข้อคำถามของตัวแปรกำหนดเป็นมาตราประมาณค่า (Rating scales) โดยใช้ชั้นการประเมิน 5 ระดับ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความเชื่อถือภายใน (Internal consistency) สูงขึ้น จากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบรูปแบบของคำถาม เนื้อหาภาษาที่ใช้เพื่อให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงมาตรวัดให้มีความเที่ยงตรงตามเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ

3.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยใช้สัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (structured interview) เป็นเครื่องมือในเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ในพรรคเพื่อไทยโดยใช้วิธีเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งมีการเตรียมข้อคำถามไว้เรียบร้อยแล้วและเป็นข้อคำถามปลายเปิด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์และเสนอค่าสถิติการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นเชิงปริมาณ ของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) สถิติ t-test (บุญชม ศรีสะอาด, 2554). และในการวิเคราะห์ข้อมูลคุณภาพจะใช้วิธีการวิเคราะห์เอกสาร (Document Analysis) และวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) ทั้งข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิ ซึ่งอาศัยข้อมูลจากการสัมภาษณ์ เพื่อนำไปอธิบายข้อมูลเชิงพรรณนาต่อไป

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ผลสัมฤทธิ์การบริหารพรรคการเมืองของไทย : กรณีศึกษาพรรคเพื่อไทย

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลบทบาท-หน้าที่ของพรรคการเมืองไทย

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานบทบาทหน้าที่ของพรรคการเมืองในภาพรวม

บทบาท-หน้าที่ของพรรคการเมือง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
1.ด้านสังคม	4.21	0.12	มาก	2
2..ด้านเศรษฐกิจ	4.23	0.18	มากที่สุด	1
3. ด้านการเมือง	4.16	0.29	มาก	3
4. ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	4.13	0.16	มาก	4
รวม	4.18	0.19	มาก	

จากตารางที่ 1 ผลการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความคิดเห็นต่อบทบาท-หน้าที่ของพรรคการเมืองในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าส่วนมากมีความเห็นลำดับที่ 1 คือ ด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 4.23$) ลำดับที่ 2 คือ ด้านสังคม ($\bar{X} = 4.21$) ลำดับที่ 3 คือ ด้านการเมือง ($\bar{X} = 3.16$) และลำดับสุดท้าย คือ ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 4.13$)

1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยทางการบริหาร (ภายในพรรค)

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยทางการบริหาร (ภายในพรรค) ในภาพรวม

ปัจจัยทางการบริหาร (ภายในพรรค)	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
1. ด้านบุคลากร	4.39	0.14	มากที่สุด	1
2. ด้านงบประมาณ	4.28	0.31	มากที่สุด	3
3. ด้านสถานที่	4.26	0.20	มากที่สุด	4
4. ด้านกฎข้อบังคับ	4.35	0.17	มากที่สุด	2
รวม	4.32	0.41	มากที่สุด	

จากตารางที่ 2 ผลการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความคิดเห็นต่อปัจจัยทางการบริหาร (ภายในพรรค)โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.32$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับที่ 1 คือ ด้าน

บุคลากร ($\bar{X} = 4.39$) ลำดับที่ 2 คือ ด้านกฎข้อบังคับ ($\bar{X} = 4.35$) ลำดับที่ 3 คือ ด้านงบประมาณ ($\bar{X} = 4.28$) และลำดับสุดท้าย คือ ด้านสถานที่ ($\bar{X} = 4.26$) ตามลำดับ

1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารจัดการพรรคการเมืองของไทย ใน 5 ด้าน ดังตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารจัดการพรรคการเมืองของไทย

การบริหารจัดการพรรคการเมืองของไทย	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
1. การพัฒนาความเป็นสถาบันทางการเมือง	4.37	0.11	มากที่สุด	1
2. การพัฒนาโครงสร้างทางการเมือง	4.29	0.31	มากที่สุด	2
3. การพัฒนาคุณลักษณะที่เหมาะสมของผู้นำและสมาชิกพรรค	4.26	0.32	มากที่สุด	3
4. การพัฒนาบทบาทและความสำคัญของพรรคการเมือง	4.23	0.20	มากที่สุด	4
5. การพัฒนาเสถียรภาพทางการเมือง	4.21	0.13	มาก	5
รวม	4.35	0.29	มากที่สุด	

จากตารางที่ 3 ผลการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการพรรคการเมืองของไทยในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.35$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับที่ 1 คือ การพัฒนาความเป็นสถาบันทางการเมือง ($\bar{X} = 4.37$) ลำดับที่ 2 คือ การพัฒนาโครงสร้างทางการเมือง ($\bar{X} = 4.29$) ลำดับที่ 3 คือ การพัฒนาคุณลักษณะที่เหมาะสมของผู้นำและสมาชิกพรรค ($\bar{X} = 4.26$) ลำดับที่ 4 คือ การพัฒนาบทบาทและความสำคัญของพรรคการเมือง ($\bar{X} = 4.23$) และลำดับสุดท้าย คือ การพัฒนาเสถียรภาพทางการเมือง ($\bar{X} = 4.21$)

อภิปรายผล

จากการศึกษา ผลสัมฤทธิ์การบริหารพรรคการเมืองของไทย : กรณีศึกษาพรรคเพื่อไทย มีประเด็นที่น่าสนใจสามารถอภิปรายผล ดังนี้

1. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในของพรรคการเมืองกับผลสัมฤทธิ์การบริหารพรรคการเมืองของไทย บทบาท-หน้าที่ของพรรคการเมืองในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับที่ 1 คือ ด้านเศรษฐกิจ ลำดับที่ 2 คือ ด้านสังคม ลำดับที่ 3 คือ ด้านการเมืองและ

ลำดับสุดท้าย คือ ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1.1 ด้านสังคมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ พรรคควรมีบทบาทในการสำรวจความต้องการของประชาชนและนำมากำหนดนโยบายและนำไปใช้เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนรวมทั้งการพัฒนาความเป็นอยู่ของประชาชนในทุกระดับและทุกกลุ่มในสังคม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของนายจิรายุ ห่วงทรัพย์ รองเลขาธิการพรรคเพื่อไทย (สัมภาษณ์, 12 มีนาคม 2563,) และนายวิชาญ มินชัยนันท์ รองหัวหน้าพรรคเพื่อไทย (สัมภาษณ์, 17 มีนาคม 2563,)

นอกจากนี้พรรค ควรมีบทบาทที่ไม่สร้างความแตกแยกให้กับสังคมและปฏิบัติงานโดยไม่ขัดต่อกฎหมายและหลักศีลธรรม จริยธรรมโดย กำหนดพื้นฐานหรือหลักเกณฑ์ในการที่จะทำให้กลุ่มต่าง ๆ ของประชาชนสามารถร่วมมือปฏิบัติงาน เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม ซึ่งสอดคล้องกับ นายอนุสรณ์ เอี่ยมสะอาด โฆษกพรรคเพื่อไทย (สัมภาษณ์, 27 มีนาคม 2563) และนายทวีศักดิ์ อนรรฆพันธ์ เหนียวินิพรรคเพื่อไทย (สัมภาษณ์, 3 เมษายน 2563) อีกทั้ง พรรคควรมีบทบาทในการเป็นตัวแทนของประชาชนและช่วยรักษาอำนาจของประชาชนในการปกครอง โดยยึดหลักเสรีภาพและความเสมอภาคให้สืบเนื่องถูกต้อง รวมทั้งการใช้อำนาจต่อรองทางการเมือง และถ่วงดุลอำนาจผ่านระบบและกลไกทางการเมืองต่างๆ ตลอดจนการแก้ไขปัญหาตามความต้องการของประชาชนและการกำหนดระยะเวลาอย่างชัดเจนในการแก้ไขปัญหาโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน สอดคล้องกับแนวคิดของนายสมพงษ์ อมรวิวัฒน์ หัวหน้าพรรคเพื่อไทย (สัมภาษณ์, 12 มีนาคม 2563) และนายจักรพงษ์ แสงมณี นายทะเบียนพรรคเพื่อไทย (สัมภาษณ์, 21 มีนาคม 2563)

1.2 ด้านเศรษฐกิจในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ พรรคควรมีบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนและสามารถแก้ไขปัญหาของประชาชนอย่างเป็นรูปธรรม มีบทบาทหน้าที่ดูแลคุ้มครองชีพของประชาชนให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน รวมทั้งการรับฟังปัญหาความเดือดร้อนและความคิดเห็นเกี่ยวกับเศรษฐกิจจากสมาชิกและประชาชนในพื้นที่ สอดคล้องกับแนวคิดของ นายวิชาญ มินชัยนันท์ รองหัวหน้าพรรคเพื่อไทย (สัมภาษณ์, 17 มีนาคม 2563)

นอกจากนี้ ยังมีบทบาทในการใช้พื้นฐานความแข็งแกร่งของระบบเศรษฐกิจชาติเป็นแกนกำหนดความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับระบบเศรษฐกิจในภูมิภาคและระบบเศรษฐกิจโลก โดยมุ่งเน้นการแข่งขันเสรีเป็นธรรมและสร้างสรรค์โดยเฉพาะการให้ความสำคัญกับการสร้างโอกาสและความได้เปรียบทางการแข่งขันโดยการเพิ่มขีดความสามารถของประสิทธิภาพการผลิตเป็นเรื่องหลัก สอดคล้องกับแนวคิดของ นายจิรายุ ห่วงทรัพย์ รองเลขาธิการพรรคเพื่อไทย (สัมภาษณ์, 12 มีนาคม 2563) และสอดคล้องกับ นายสมพงษ์ อมรวิวัฒน์ หัวหน้าพรรค

เพื่อไทย (สัมภาษณ์, 12 มีนาคม 2563) และนายอนุสรณ์ เอี่ยมสะอาด โฆษกพรรคเพื่อไทย (สัมภาษณ์, 27 มีนาคม 2563)

บทบาทด้านเศรษฐกิจที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ การพัฒนาขีดความสามารถของเครื่องมือส่งเสริมการลงทุนแบบครบวงจร สามารถช่วยกระตุ้นและจูงใจการลงทุนภายในประเทศควบคู่กับการเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิตในทุกภาคการผลิตและการสร้างความได้เปรียบทางการ แข่งขันกับต่างประเทศให้สูงขึ้น โดยเฉพาะมาตรการทางภาษี ดอกเบี้ย มูลค่า และเสถียรภาพของค่าเงิน ระเบียบกฎหมาย ขั้นตอนปฏิบัติ ความสามารถ เอกภาพการบริหารและความน่าเชื่อถือของข้อมูลข่าวสารทางเศรษฐกิจของ องค์กรและบุคลากรที่ให้บริการ ความพร้อมในการใช้และถ่ายทอดเทคโนโลยีขั้นสูงสมัยใหม่ การพัฒนา โครงข่ายคมนาคมขนส่งเชื่อมโยงทั้งทางบก ทางน้ำ ทางอากาศครอบคลุมทั้งระดับประเทศ ภูมิภาคและระดับโลก เครือข่ายโทรคมนาคมและสารสนเทศ มีเมื่อแรงงาน มาตรฐาน สิ่งแวดล้อม มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมสากล มาตรฐานสุขอนามัย ซึ่งสอดคล้องกับ แนวคิดของ นายประพนธ์ เนตรรังสี กรรมการบริหารพรรคเพื่อไทย (สัมภาษณ์, 16 มีนาคม 2563) และนายทวีศักดิ์ อรรคมพจน์ เภรณัฐกิจพรรคเพื่อไทย (สัมภาษณ์, 3 เมษายน 2563)

1.3 ด้านการเมืองในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ พรรคควรมีบทบาทด้านการเมือง หน้าที่ ในการให้ทิศทางทางการเมือง โดยพรรคการเมืองเป็นการรวมกลุ่มของผู้มีอุดมการณ์หรือแนวคิดในทางการเมืองร่วมกัน จึงเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่ในการชี้แนะทิศทางทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม โดยผ่านอุดมการณ์หรือแนวนโยบายของพรรค และเมื่อพรรคเป็นรัฐบาล อุดมการณ์และแนวนโยบายดังกล่าวก็จะกลายเป็นทิศทางของประเทศในด้านต่างๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม พรรคการเมืองจึงมีบทบาทด้านการเมืองในการกำหนดทางเลือกให้กับสังคมการเมืองสอดคล้องกับนายประพนธ์ เนตรรังสี กรรมการบริหารพรรคเพื่อไทย (สัมภาษณ์, 16 มีนาคม 2563)

นอกจากนี้ พรรคการเมืองยังบทบาทหน้าที่ในการกระจายค่านิยม และหน้าที่ในการสื่อสารอุดมการณ์หรือแนวคิดดังกล่าวให้กับประชาชนทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงของการเลือกตั้ง หน้าที่ดังกล่าวของพรรคการเมืองจึงมีลักษณะเป็นการกระจายค่านิยมทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ให้อยู่ในวงกว้างและหากพรรคใดได้รับชัยชนะสามารถจัดตั้งรัฐบาลก็เท่ากับว่านำเอาค่านิยมดังกล่าวมาดำเนินการในทางปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับ น.อ.อนุดิษฐ์ นาคทรัพย์ เลขานุการพรรคเพื่อไทย (สัมภาษณ์, 10 มีนาคม 2563)

อย่างไรก็ตาม พรรคการเมืองยังมีบทบาท หน้าที่ในการเป็นตัวแทนของประชาชน พรรคการเมืองจะทำหน้าที่ในการจัดสรรบุคลากรที่จะกลายมาเป็นตัวแทนของประชาชนในการดำเนินทางการเมือง พรรคการเมืองจึงทำหน้าที่ในการเป็นตัวแทนของอำนาจอธิปไตยของชนส่วนหนึ่ง สอดคล้องกับแนวคิดของนายจักรพงษ์ แสงมณี นายทะเบียนพรรคเพื่อไทย

(สัมภาษณ์, 21 มีนาคม 2563) และนายสมพงษ์ อมรวิวัฒน์ หัวหน้าพรรคเพื่อไทย (สัมภาษณ์, 12 มีนาคม 2563)

1.4 ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ พรรคการเมืองควรปฏิบัติหน้าที่โดยยึดกฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวข้องกับพรรคการเมืองอย่างเคร่งครัด โดยไม่ยินยอมให้บุคคลอื่นซึ่งมิใช่สมาชิกพรรคควบคุม ครอบงำ หรือชี้นำกิจกรรมของพรรคการเมืองทั้งทางตรงหรือทางอ้อม อีกทั้งพรรคการเมืองควรมีบทบาทในการใช้อำนาจอธิปไตย โดยการช่วยพิจารณาถ่วงดุลความคิดเห็นของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยถ่วงดุลภายในพรรคการเมืองก่อน แล้วเสนอต่อสภาทำให้การทำงานของฝ่ายนิติบัญญัติรวดเร็ว ทันเหตุการณ์ และรอบคอบมากขึ้น ในขณะเดียวกัน พรรคการเมืองฝ่ายค้านมีหน้าที่คอยตรวจสอบควบคุมการใช้อำนาจของฝ่ายรัฐบาล โดยการตั้งกระทู้ถามพิจารณาถ่วงดุลร่างพระราชบัญญัติ รวมทั้งการเสนอญัตติอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาล ตลอดจน พรรคการเมืองฝ่ายรัฐบาลเป็นผู้กำหนดกฎหมายตามความประสงค์ของประชาชนและเป็นผู้นำกฎหมายนั้นไปบังคับใช้ให้เกิดผลด้วยตนเอง

อย่างไรก็ตาม กฎหมายที่มีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับพรรคการเมืองอย่างหนึ่ง คือ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 หรือ พ.ร.บ.พรรคการเมืองฯ ประกาศใช้อย่างเป็นทางการเมื่อ วันที่ 7 ตุลาคม 2560 โดยสาระสำคัญของ พ.ร.บ.พรรคการเมืองฯ ฉบับนี้ คือ การกำหนดสิ่งที่พรรคการเมืองต้องทำก่อนไปสู่การเลือกตั้ง โดยกฎหมายจะกำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนการจัดตั้งพรรคการเมือง การหาสมาชิกพรรค การหาเสียงเลือกตั้ง รวมไปถึงบทบาทของคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) กับศาลรัฐธรรมนูญ ในการลงโทษตัดสิทธิเลือกตั้งกรรมการบริหารและยุบพรรคการเมือง ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ นายทวิศักดิ์ อนุธรรมพันธ์ เหรียญุกพรรคเพื่อไทย (สัมภาษณ์, 3 เมษายน 2563) นอกจากนี้ นอกจากนี้ พรรคการเมืองต้องดำเนินการจัดให้มีสาขาพรรคในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัด ที่กกต.กำหนด อย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา โดยสาขาพรรคการเมืองแต่ละสาขาต้องมีสมาชิกที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบของสาขานั้นตั้งแต่ 500 คนขึ้นไป สำหรับพรรคการเมืองเก่า มาตรา 141 กำหนดว่าจะต้องจัดตั้งสาขาพรรค และตัวแทนพรรคประจำจังหวัดให้ครบถ้วนภายใน 180 อย่างไรก็ดี พรรคการเมืองอาจทำหนังสือขอขยายเวลาออกไปได้ แต่ต้องไม่เกินสามปี นับแต่วันสิ้นกำหนดระยะเวลา 180 วัน เมื่อครบระยะเวลาแล้วพรรคการเมืองโดยังไม่ได้ดำเนินการให้เสร็จ ให้พรรคการเมืองนั้นสิ้นสภาพไป สอดคล้องกับแนวคิดของ นายสมพงษ์ อมรวิวัฒน์ หัวหน้าพรรคเพื่อไทย (สัมภาษณ์, 12 มีนาคม 2563) และน.อ.อนุดิษฐ์ นาคทรพรพ เลขาธิการพรรคเพื่อไทย (สัมภาษณ์, 10 มีนาคม 2563)

2. อิทธิพลของปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในของพรรคการเมืองต่อผลสัมฤทธิ์การบริหารพรรคการเมืองของไทย ปัจจัยทางการบริหาร (ภายในพรรค) โดยภาพรวมอยู่ใน

ระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับที่ 1 คือ ด้านบุคลากร ลำดับที่ 2 คือ ด้านกฎข้อบังคับ ลำดับที่ 3 คือด้านงบประมาณ และลำดับสุดท้าย คือ ด้านสถานที่ตามลำดับ

2.1 ด้านบุคลากรโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ บุคลากรในพรรคส่งผลให้พรรคการเมืองต้องมึบทบาทในการสร้างผู้นำทางการเมืองในระดับท้องถิ่น และการสร้างผู้นำทางการเมืองในระดับชาติ รวมทั้งการคัดสรรผู้มีความรู้ความสามารถและความเหมาะสมมาเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งในนามของพรรคในเขตเลือกตั้งต่างๆ อีกทั้งการจัดกิจกรรมพัฒนาบุคลากรในพรรครวมทั้งสมาชิกพรรคให้มีศักยภาพมากขึ้นตลอดจนการพิจารณาความเหมาะสมและคุณสมบัติของผู้สมัครที่ตรงกับความต้องการของพื้นที่ต่างๆ พรรคการเมืองแต่ละพรรคที่ตั้งขึ้นนั้นย่อมมีการกัที่เกี่ยวพันกับการก่อตั้งเจตจำนงทางการเมือง ดังนั้น การกัที่สำคัญที่สุดของพรรคการเมืองก็ คือ การเข้าร่วมในการเลือกตั้งหรือการแข่งขันกับพรรคการเมืองอื่นในการเลือกตั้งเพื่อให้ได้มาซึ่งผู้แทนราษฎร เพื่อว่าในที่สุดแล้วบรรดาผู้แทนของพรรคการเมืองเหล่านั้นก็จะเข้าไปดำรงตำแหน่งในองค์กรต่างๆ ของรัฐเพื่อที่จะนำ นโยบายต่างๆ ไปปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมต่อไป นอกเหนือจากการกัในอันที่จะต้องเข้าร่วมการเลือกตั้งแล้ว พรรคการเมืองยังจะต้องคัดสรรและเตรียมบุคลากรทางการเมือง เพื่อที่จะมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาดำเนินงานทางการเมืองได้ต่อเนื่องกันไป สอดคล้องกับแนวคิดของ นายวิชาญ มินชัยนันท์ รองหัวหน้าพรรคเพื่อไทย (สัมภาษณ์, 17 มีนาคม 2563) และสอดคล้องกับความเห็นของ นายจิรายุ ห่วงทรัพย์ รองเลขาธิการพรรคเพื่อไทย (สัมภาษณ์, 12 มีนาคม 2563)

2.2 ด้านงบประมาณโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ พรรคมึบทบาทในการดำเนินการจัดหารายได้จากกการทำการกกิจกรรมต่างๆ ได้แก่ รายได้จากค่าสมัครสมาชิกพรรค การขายสินค้าที่มีสัญลักษณ์ของพรรค การจัดกิจกรรมของพรรค การสนับสนุนของกลุ่มผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ การบริจาคในกรณีพิเศษ เป็นต้น การจัดการทางการเงินของพรรคสำหรับพรรคที่มีความเป็นสถาบันสูง จะพบว่ามีความสามารถในการจัดระบรายได้ของพรรคด้วยการวางหลักการรับเงินสนับสนุนที่ชัดเจนแน่นอนและที่มาของรายได้ที่สนับสนุนให้แก่พรรคนั้น ไม่ควรอย่างยิ่งที่จะถูกผูกขาดหรือมาจากแหล่งที่มาแหล่งใหญ่เพียงแหล่งเดียว หรือเพียงแค่มี่แหล่ง ควรที่จะมาจากหลากหลายช่องทาง ขณะที่พรรคที่มีความเป็นสถาบันน้อยนั้นจะมีที่มาของการสนับสนุนเงินอยู่เพียงไม่กี่แหล่งเท่านั้น ในเรื่องการรับเงินสนับสนุนพรรคนั้นถือได้ว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะส่งผลกระทบต่อการควบคุมการใช้อำนาจของพรรคและความเป็นปึกแผ่นของพรรค กล่าวคือ หากพรรครับเงินสนับสนุนมากเกินไปและรับเพียงไม่กี่แหล่ง อาจทำให้พรรคถูกครอบงำหรือถูกควบคุมจากบุคคลหรือองค์กรภายนอกที่บริจาคให้แก่พรรค สอดคล้องกับแนวคิดของ นายทวีศักดิ์ อนุธรรมพันธ์ เหรียญูญพรรคเพื่อไทย (สัมภาษณ์, 3 เมษายน 2563)

อย่างไรก็ตาม การสนับสนุนเงินให้แก่พรรคการเมืองโดยรัฐจะสนับสนุนมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับระบบการปกครอง ระบบการเลือกตั้งและภาวะเศรษฐกิจ พรรคการเมืองที่ดำเนินกิจกรรมทางการเมืองโดยส่วนใหญ่จะประสบกับปัญหาทางการเงินสนับสนุนเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองเพราะพรรคการเมืองแต่ละพรรคนั้นมีศักยภาพที่แตกต่างกันในการระดมเงินสนับสนุนสอดคล้องกับแนวคิดของ น.อ.อนุดิษฐ์ นาคทรรพ เลขาธิการพรรคเพื่อไทย (สัมภาษณ์, 10 มีนาคม 2563) และ นายอนุสรณ์ เอี่ยมสะอาด โฆษก

2.3 ด้านสถานที่โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ บทบาทหน้าที่ของพรรคการเมืองที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ การจัดตั้งสาขาพรรคซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญประการหนึ่งที่พรรคการเมืองต้องดำเนินการโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.2560 มาตรา 33ที่กำหนดเกี่ยวกับการจัดตั้งสาขาพรรค ทั้งนี้ หากภายหลังที่ได้จัดตั้งสาขาพรรคการเมืองแล้วสาขาพรรคการเมืองใดไม่ดำเนินการตามกระบวนการดังกล่าวข้างต้น นายทะเบียนจะมีหนังสือแจ้งให้พรรคการเมืองนั้นดำเนินการให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่นายทะเบียนกำหนด หากพรรคการเมืองใดไม่ดำเนินการหรือดำเนินการแล้วไม่ถูกต้องให้สาขาพรรคการเมืองนั้นสิ้นสภาพไปสอดคล้องกับความเห็นของ นายจักรพงษ์ แสงมณี นายทะเบียนพรรคเพื่อไทย (สัมภาษณ์, 21 มีนาคม 2563)

ทั้งนี้การที่พรรคการเมืองมีการขยายสาขาพรรคการเมืองในท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้นด้วยการจัดการสาขาพรรคการเมืองให้มีสาขาพรรคในทุกภาคและมีกลไกที่สามารถเข้าถึงสมาชิกเพื่อขยายฐานสมาชิกของพรรคการเมือง โดยสาขาพรรคการเมือง ดำเนินการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองตลอดจนการทำกิจกรรมในระดับท้องถิ่น รวมทั้งสื่อสาร และถ่ายทอดนโยบายของพรรคไปสู่สาธารณชนได้ ทั้งนี้พรรคการเมืองมีการวางระบบการติดต่อประสานงานกับสาขาพรรคอย่างต่อเนื่องและจริงจัง ทำให้สาขาพรรครับรู้และมีแรงจูงใจในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองของพรรค สอดคล้องกับความเห็นของ นายอนุสรณ์ เอี่ยมสะอาด โฆษกพรรคเพื่อไทย (สัมภาษณ์, 27 มีนาคม 2563)

นอกจากนี้ สาขาพรรคการเมืองมีบทบาทหน้าที่ต้องดำเนินกิจกรรมทางการเมืองของพรรคการเมืองในเขตพื้นที่รับผิดชอบ ซึ่งมีทั้งหน้าที่ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย และหน้าที่ที่ควรปฏิบัติ เช่น จัดการประชุมเพื่อให้สมาชิกลงคะแนนเลือกผู้สมัครแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและเลือกบุคคลตามบัญชีรายชื่อที่คณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้ง การเสนอรายชื่อบุคคลเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อต่อคณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้ง การจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย/บันทึกการรับบริจาค การรับและสรรหาบุคคลเข้าเป็นสมาชิกพรรค และการเป็นสื่อกลางระหว่างพรรคการเมืองกับสมาชิกพรรคการเมืองและประชาชนทั่วไปในการนำนโยบายของพรรคมาสู่การปฏิบัติ เป็นต้น สอดคล้องกับความเห็นของ นายสมพงษ์ อมรวิวัฒน์ หัวหน้าพรรคเพื่อไทย

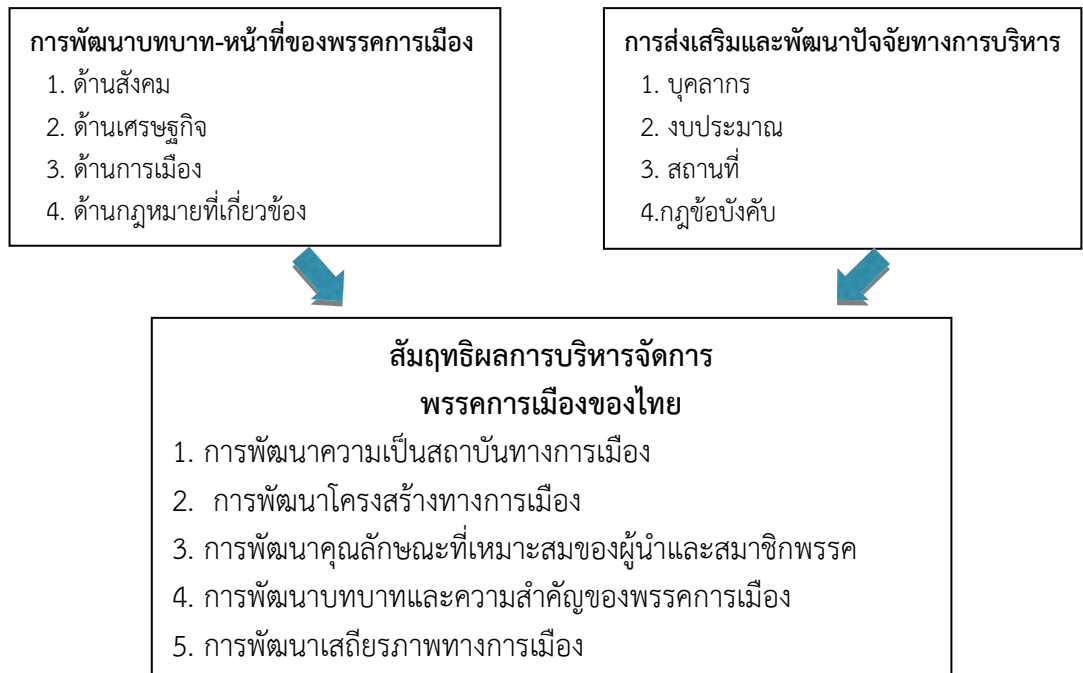
(สัมภาษณ์, 12 มีนาคม 2563) และน.อ.อนุดิษฐ์ นาคทรพร เลขาธิการพรรคเพื่อไทย (สัมภาษณ์, 10 มีนาคม 2563)

2.4 ด้านกฎข้อบังคับโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ พรรคการเมืองมีบทบาทหน้าที่ในการกำหนดข้อบังคับและระเบียบภายในพรรคการเมืองนั้นต้องสอดคล้องกับหลักประชาธิปไตย หมายความว่า เสรีภาพในการจัดตั้งพรรคการเมืองอาจถูกจำกัดได้เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการดังกล่าว การกำหนดให้ข้อบังคับและระเบียบภายในพรรคการเมืองต้องสอดคล้องกับหลักประชาธิปไตยมาจากเหตุผลที่ว่า พรรคการเมืองย่อมมีการกิจกรรมในทางรัฐธรรมนูญและอาจจะเข้ามามีส่วนในการใช้อำนาจอธิปไตย ในการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองจะต้องอาศัยเสียงข้างมากของสมาชิกของพรรคการเมือง ในการเลือกตั้งผู้บริหารพรรคการเมืองจะต้องคำนึงถึงหลักการออกเสียงที่เป็นไปตามหลักการสำคัญของการเลือกตั้ง เช่น หลักการเลือกตั้งโดยลับ หลักการเลือกตั้งโดยเสรี หลักการเลือกตั้งโดยตรง หลักการเลือกตั้งโดยเสมอภาค เป็นต้น สอดคล้องกับแนวคิดของ นายวิชาญ มินชัยนันท์ รองหัวหน้าพรรคเพื่อไทย (สัมภาษณ์, 17 มีนาคม 2563)

การพัฒนาพรรคการเมืองให้มีความเข้มแข็ง สามารถเป็นสถาบันทางการเมืองที่ได้รับการยอมรับจากประชาชนหรือองค์กรทุกภาคส่วนนับว่าเป็นสิ่งสำคัญ ที่จะต่อยอดการพัฒนาาระบบประชาธิปไตยให้มีประสิทธิภาพ เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติและประชาชน ซึ่งพรรคการเมืองที่พัฒนาเป็นสถาบันทางการเมืองได้ จะต้องมีความสามารถในการปรับตัว (Adaptability) หมายถึง ความสามารถในการทำหน้าที่ของสถาบันทางการเมืองเพื่อการคงอยู่อย่างต่อเนื่อง แม้ว่าสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจสังคม หรือการเมืองจะเปลี่ยนแปลงไป มีความสลับซับซ้อน (Complexity) เป็นลักษณะของสถาบันทางการเมืองว่ามีหน่วยงานย่อยมากน้อยเพียงใด มีการจำแนกโครงสร้างการทำงานตามความรู้ความสามารถและมีลักษณะแบ่งงานกันทำตามความชำนาญเฉพาะด้าน มีความเป็นอิสระ (Autonomy) หมายถึง ความสามารถของสถาบันทางการเมืองที่จะทำการตัดสินใจได้ด้วยตนเอง โดยไม่ถูกรบงการหรือตกอยู่ภายใต้อิทธิพลขององค์กรอื่นและความเป็นปึกแผ่น (Coherence) หรือความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ถือเป็นเงื่อนไขสำคัญสำหรับทุกสถาบัน ความเป็นปึกแผ่นนี้หมายรวมถึง การมีความคิดเห็นที่สอดคล้องต้องกันโดยเฉพาะในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับขอบเขตของอำนาจหน้าที่ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดระดับของความเป็นสถาบัน (Level of Institutionalization) ของ แซมมวล พี. ฮันติงตัน (Samuel P. Huntington :1968)

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

จากผลการศึกษาผู้วิจัยขอนำเสนอต้นแบบการบริหารจัดการพรรคการเมืองของไทยที่เหมาะสม เพื่อเป็นต้นแบบการบริหารจัดการที่พรรคการเมืองอื่นๆ สามารถนำไปใช้หรือสามารถเลือกไปใช้ตามบริบทและความเหมาะสมของพรรคต่างๆ อันจะส่งผลให้พรรคการเมืองอื่นๆ ได้มีแนวทางในการบริหารจัดการพรรคการเมือง ตลอดจนการรักษาภาพและการพัฒนาพรรคการเมืองได้อย่างมีคุณภาพ ดังนี้

เอกสารอ้างอิง

- ต้องลักษณะ บัญธรรม, (2559), *การสังสมความรู้ของสังคมด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่*, กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- บุญชม ศรีสะอาด, (2554). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : บริษัท สุวีริยาสาส์น
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในฉบับที่ 12 กรอบยุทธศาสตร์ชาติชาติ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579)
- รัตติกรณ์ จงวิศาล, (2553) *พัฒนาเครื่องมือประเมินและตัวชี้วัดสุขภาวะทางจิตวิญญาณเพื่อการพัฒนา*, กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- นายสมพงษ์ อมรวิวัฒน์ หัวหน้าพรรคเพื่อไทย (สัมภาษณ์, 12 มีนาคม 2563)

นายวิชาญ มินชัยนันท์ รองหัวหน้าพรรคเพื่อไทย (สัมภาษณ์, 17 มีนาคม 2563,)
น.อ.อนุดิษฐ์ นาคกรทรพ เลขานุการพรรคเพื่อไทย (สัมภาษณ์, 10 มีนาคม 2563)
นายจิรายุ ห่วงทรัพย์ รองเลขาธิการพรรคเพื่อไทย (สัมภาษณ์, 12 มีนาคม 2563,)
นายทวีศักดิ์ อนรรฆพันธ์ เภรัญญิกพรรคเพื่อไทย (สัมภาษณ์, 3 เมษายน 2563)
นายจักรพงษ์ แสงมณี นายทะเบียนพรรคเพื่อไทย (สัมภาษณ์, 21 มีนาคม 2563)
นายอนุสรณ์ เอี่ยมสะอาด โฆษกพรรคเพื่อไทย (สัมภาษณ์, 27 มีนาคม 2563)
นายประพนธ์ เนตรรังสี กรรมการบริหารพรรคเพื่อไทย (สัมภาษณ์, 16 มีนาคม 2563)